

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський державний екологічний університет

«Затверджено»
на засіданні групи забезпечення спеціальності
від « 01 » _____ 10 _____ 2026 року

Протокол № _____
Голова групи _____ Швидченко І.Г.

«УЗГОДЖЕНО»
Декан факультету магістерської підготовки
_____ Боровська Г.О.

СИЛЛАБУС

навчальної дисципліни
«Законотворча діяльність»
(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 081 «Право»
(шифр та назва спеціальності)

«Екологічна політика і право»
(назва освітньої програми)

магістр _____ денна
(рівень вищої освіти) (форма навчання)

I _____ I _____ 5/ 150 _____ залік
(рік навчання) (семестр навчання) (кількість кредитів ЄКТС/годин) (форма контролю)

Екологічного права і контролю
(кафедра)

Цикл правових дисциплін

Одеса, 2020 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<p>Мета</p>	<p>Формування у студентів необхідних знань у сфері державно-правової діяльності, а саме щодо законотворчої процедури, порядку розгляду питань, віднесених до повноважень Верховної Ради та порядок здійснення її контрольних функцій, процедури підготовки і проведення сесій Верховної Ради, її засідань, формування державних органів.</p> <p>Формування у студентів навичок роботи з нормативно-правовими актами, порядок їх класифікації за юридичною силою, набуття досвіду задля роботи за майбутньою професією у органах державної влади та управління, місцевих органах влади та управління.</p>
<p>Компетентність</p>	<p>К 08 Знати суть, ознаки, функції і принципи законодавчої техніки та орієнтуватися в основних правилах і засобах створення і систематизації законів, у тому числі здійснення правової експертизи проектів законів, попередження і ліквідації колізій і прогалин в законодавстві і інше.</p>
<p>Результат навчання</p>	<p>Р 081 Вміти творчо аналізувати і узагальнювати правотворчу практику, правильно застосовувати правила і засоби законодавчої техніки, користуватися першоджерелами і спеціальною літературою, орієнтуватися у системі права і законодавства України.</p> <p>Р 082 Вміти застосовувати досягнення різних наук в сферах правотворчості та законодавчої техніки, використовувати світовий досвід у сферах правотворчості та законодавчої техніки, поєднати досягнення юридичної науки з практикою, що складається у сферах законотворчої діяльності..</p>
<p>Базові знання</p>	<ul style="list-style-type: none"> - чинне законодавство, яке регулює законотворчий процес; - функції і принципи діяльності Верховної Ради та її структурних підрозділів; - внесення та відкликання законопроектів, право законодавчої ініціативи; - розгляд законопроектів у першому, другому та третьому читанні; - прийняття постанов та інших актів Верховної Ради України; - опублікування, зберігання законів, постанов та інших актів, прийнятих Верховною Радою України; - надання Верховною Радою законом згоди на обов'язковість

	міжнародних договорів України та денонсація міжнародних договорів України; - законодавчий порядок внесення змін до Конституції України; - затвердження державного бюджету України і контроль за його виконанням.
Базові вміння	- використовувати у практичній діяльності основні засади правотворчої діяльності в Україні; - здійснювати функції щодо забезпечення законності в правотворчій діяльності; - вільно орієнтуватися в юридичній літературі (довідниках, законах, коментарях, кодексах) з метою застосування законодавства в практичній роботі; - відстоювати основні права та обов'язки людини та громадянина; - складати проекти законів; - виступати з доповідями на науково-практичних конференціях з правових питань.
Базові навички	Готувати пропозиції для законодавчої ініціативи та здійснювати функції щодо забезпечення законності в правотворчій діяльності.
Пов'язані силлабуси	-
Попередня дисципліна	бакалавр
Наступна дисципліна	
Кількість годин	лекції: 30 год. семінарські заняття: 45 год. самостійна робота студентів: 75 год.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Лекційні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
ЗМ-Л1	Загальні засади законотворчої діяльності в Україні		
	Тема 1. Поняття закону та законотворчості Закон – сутність, зміст, форма. Законотворчість і законотворча техніка.	2	1
	Тема 2. Функції та принципи українського парламенту. Поняття парламентаризму. Особливості	4	2

	<p>українського парламенту та його, структура. Законодавство, що регулює законотворчу діяльність. Компетенція Верховної ради України.</p> <p>Тема 3. Законотворчий процес. Поняття законодавчого процесу. Законодавча ініціатива. Оформлення та реєстрація законопроектів. Попередній розгляд законопроекту, його повернення, зняття з розгляду, включення до порядку денного. Відомості, що необхідно зазначати в законопроекті та супровідних документах.</p> <p>Тема 4. Порядок розгляду та прийняття законопроектів.</p> <p>Особливості розгляду невідкладних та альтернативних законопроектів. Особливості розгляду законопроектів у першому, другому та третьому читаннях.</p>	<p>6</p> <p>4</p>	<p>3</p> <p>2</p>
ЗМ-ЛІ2	<p>Особливості законотворчого процесу в Україні</p> <p>Тема 1. Підписання прийнятих законів. Підготовка прийнятих законів до направлення на підпис Президенту України. Повторний розгляд Верховною Радою України законів, повернених Президентом України</p> <p>Тема 2. Прийняття постанов та інших актів Верховної Ради України. Опублікування, зберігання законів, постанов та інших актів, прийнятих Верховною Радою України.</p> <p>Тема 3. Розгляд законопроектів про внесення змін до Конституції України Суб'єкти, порядок подання, відкликання, підготовки до розгляду, розгляд законопроектів про внесення змін до Конституції. Підготовка законопроекту до попереднього схвалення та звернення до Конституційного суду за висновком. Внесення та розгляд пропозицій та поправок до Конституції України.</p> <p>Тема 4. Затвердження державного бюджету України і контроль за його виконанням. Підготовка для розгляду проекту закону про державний бюджет України на наступний рік.</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>4</p> <p>4</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>2</p>

	Розгляд законопроекту, порядок його прийняття, внесення змін, контроль за виконанням закону. Тема 5. Надання Верховною Радою згоди на обов'язковість міжнародних договорів України та денонсація міжнародних договорів. Порядок надання згоди та денонсація міжнародних договорів, вимоги до їх тексту, супровідні документи. Розгляд законопроектів про надання згоди про денонсацію міжнародних договорів.	2	1
	Разом:	30	15

Консультації: Немцова О.А., згідно з графіком консультацій, затвердженого на засіданні кафедри: кожного четверга з 10 до 12 години

2.2. Практичні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
ЗМ-П1	Практичні заходи щодо організації ефективного законотворчого процесу		
	Семінар 1. Особливості законотворчої техніки.	2	3
	Семінар 2. Історичні передумови світового та українського парламентаризму.	2	3
	Семінар 3. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 р. N 1861-VI (ст.ст.89-140).	3	3
	Семінар 4. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 р. N 1861-VI (ст.ст.141-151).	4	3
	Семінар 5. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 р. N 1861-VI (ст.ст.152-162).	4	3
	Семінар 6. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 р. N 1861-VI (ст.ст.193-203).	4	3
	Семінар 7. Законотворча робота парламентських комітетів.	4	3

	Семінар 8. Особливості першого читання законопроектів.	2	3
	Семінар 9. Особливості другого читання законопроектів.	2	3
	Семінар 10. Особливості третього читання законопроектів.	2	3
	Семінар 11. Особливості підписання закону та підготовки його до видання.	2	3
	Семінар 12. Особливості Конституційного законотворення.	4	3
	Семінар 13. Особливості затвердження Державного бюджету України.	4	3
	Семінар 14. Діяльність Верховної Ради із затвердження міжнародних договорів.	2	3
	Семінар 15. Обговорення, доопрацювання, голосування у першому, другому, третьому читаннях законів, створених студентами.	4	3
	Разом:	45	35

Консультації: Немцова О.А., згідно з графіком консультацій, затвердженого на засіданні кафедри: кожного четверга з 10 до 12 години.

2.3. Самостійна робота студента та контрольні заходи

Код модуля	Завдання на СРС та контрольні заходи	Кількість годин	Строк проведення
ЗМ-Л1	Підготовка до лекційних занять	8	1 – 5 тиждень
	Підготовка до модульної тестової контрольної роботи ТКР (обов'язковий)	5	5 тиждень
ЗМ-П1	Підготовка до практичних занять	35	1 – 9 тиждень
	Індивідуальна доповідь (обов'язковий)	10	
ЗМ-Л2	Підготовка до лекційних занять	7	5 – 9 тиждень
	Підготовка до модульної тестової контрольної роботи ТКР (обов'язковий)	5	9 тиждень
	Підготовка до заліку (обов'язковий)	5	9 тиждень
	Разом:	75	

2.3.1. Методика проведення та оцінювання контрольного заходу для ЗМ-Л1, ЗМ-Л2.

Організація контролю знань студентів побудована за накопичувально-модульним принципом згідно вимог діючого в університеті Положення «Про проведення підсумкового контролю знань студентів».

З *теоретичного* курсу навчальної дисципліни студент повинен бути готовим відповідати на усні запитання лектора під час лекційних занять; надати письмові відповіді на 10 тестових запитань варіанту модульного контрольного завдання. Завдання модульної контрольної роботи складені у тестовому вигляді закритого типу.

Формами контролю засвоєння теоретичних знань є усне опитування під час лекційних занять (поточний контроль), модульні контрольні роботи за кожним змістовним модулем (внутрішньо семестровий контроль), залік (підсумкова атестація).

Варіанти модульної контрольної роботи містять десять запитань у тестовому вигляді. Кожна вірна відповідь оцінюється у 2 бали. Максимальна кількість балів за виконаний варіант кожної модульної контрольної роботи становить 20 балів. Максимальна кількість балів яку студент може отримати з лекційної частини складає 40 балів.

2.3.2. Методика проведення та оцінювання контрольного заходу для ЗМ-П1.

Формою контролю практичного модулю ЗМ-П1 є усне опитування під час проведення семінарських занять. Максимальна кількість балів за кожне семінарське заняття складає 5 балів. Всього за практичні заняття студент може отримати 75 балів.

2.3.3. Методика проведення та оцінювання індивідуальної доповіді.

Видом індивідуального завдання для студентів денної форми навчання є підготовка індивідуальної доповіді на семінарське заняття за окремою темою згідно встановлених вимог до таких видів робіт. Максимальна кількість балів за індивідуальну доповідь складає 25 балів.

Загальна максимальна кількість балів з дисципліни «Законотворча діяльність», яку студент може отримати, складає 140 балів.

Студенти не допускаються до підсумкового контролю по дисципліні і не атестуються до погашення навчальної заборгованості по теоретичним та практичним завданням.

Студент вважається допущеним до семестрового заліку, якщо він виконав усі види робіт, які передбачені Силлабусом дисципліни і набрав за модульною

системою суму балів не менше 84 (60%) за теоретичну та практичну частину дисципліни.

Залікова контрольна робота формується у вигляді тестових завдань закритого типу, тобто формується по усьому переліку питань з початкової дисципліни та містить 20 запитань. Студент повинен вибрати правильну відповідь із декількох запропонованих.

Загальний бал залікової контрольної роботи еквівалентний відсотку правильних відповідей із загального обсягу питань залікової контрольної роботи. Максимальна кількість балів за залікову контрольну роботу складає 20 балів.

3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

3.1. Модуль ЗМ-Л1 «Загальні засади законотворчої діяльності в Україні»

3.1.1. Повчання

Тема 1. Поняття закону та законотворчості.

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: поняття закону, його сутності, змісту та форми; поняття законотворчості та законотворчої техніки – у чому різниця і спільне? Які є особливості законотворчої техніки?

Література [6, 8, 9].

Тема 2. Функції та принципи українського парламенту.

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: поняття парламентаризму; особливості українського парламенту та його структура; законодавство, що регулює законотворчу діяльність; компетенція Верховної ради України.

Література [1, 5, 7].

Тема 3. Законотворчий процес. Поняття законодавчого процесу. Законодавча ініціатива.

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: оформлення та реєстрація законопроектів; попередній розгляд законопроекту, його повернення, зняття з розгляду, включення до порядку денного; відомості, що необхідно зазначати в законопроекті та супровідних документах.

Література [1, 2, 4, 6, 9].

Тема 4. Порядок розгляду та прийняття законопроектів.

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: особливості розгляду невідкладних та альтернативних законопроектів; особливості розгляду законопроектів у першому, другому та третьому читаннях.

Література [2, 4].

3.1.2. Питання для самоперевірки

Тема 1. Поняття закону та законотворчості.

1. Що таке закон?
2. Що таке право?
3. У чому полягає сутність закону?*
4. Що є внутрішньою та зовнішньою формою закону?*
5. Як співвідносяться право і закон?
6. Що таке законотворча діяльність?*
7. Які основні принципи законотворчої діяльності?*
8. Дайте визначення законотворчої техніки.*

Тема 2. Функції та принципи українського парламенту.

1. Дайте визначення парламентаризму.
2. Які історичні етапи становлення і розвитку українського парламентаризму?
3. У чому є особливості українського парламентаризму?
4. Яка структура українського парламенту?
5. Яким законодавством регулюється законотворча діяльність в Україні?*
6. Що входить до компетенції Верховної ради України?*

Тема 3. Законотворчий процес. Поняття законодавчого процесу. Законодавча ініціатива.

1. Яким чином відбувається оформлення законопроекту?*
2. Як реєструється законопроект?*
3. Як відбувається попередній розгляд законопроекту?*
4. Які причини повернення законопроекту встановлені законом?
5. Як відбувається зняття з розгляду законопроекту?
6. Які відомості необхідно зазначати в законопроекті та супровідних документах до нього?*

Тема 4. Порядок розгляду та прийняття законопроектів.

1. Які особливості розгляду невідкладних законопроектів передбачені Законом?*

2. Які особливості розгляду альтернативних законопроектів?*
3. Як відбувається розгляд законопроектів у першому читанні?*
4. Як відбувається розгляд законопроектів у другому читанні?*
5. Як відбувається розгляд законопроектів у третьому читанні?*

* - підчеркнуто та виділено курсивом питання базових результатів навчання.

3.2. Модуль ЗМ-Л2 «Особливості законотворчого процесу в Україні»

3.2.1. Повчання

Тема 1. Підписання прийнятих законів.

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: підготовка прийнятих законів до направлення на підпис Президенту України; повторний розгляд Верховною Радою України законів, повернених Президентом України.

Література [2, 4, 8].

Тема 2. Прийняття постанов та інших актів Верховної Ради України.

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: опублікування, зберігання законів, постанов та інших актів, прийнятих Верховною Радою України.

Література [2, 4, 8].

Тема 3. Розгляд законопроектів про внесення змін до Конституції України

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: суб'єкти, порядок подання, відкликання, підготовки до розгляду, розгляд законопроектів про внесення змін до Конституції; підготовка законопроекту до попереднього схвалення та звернення до Конституційного суду за висновком; внесення та розгляд пропозицій та поправок до Конституції України.

Література [2, 4, 8].

Тема 4. Затвердження державного бюджету України і контроль за його виконанням.

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: підготовка для розгляду проекту закону про державний бюджет України на наступний рік; розгляд законопроекту, порядок його прийняття, внесення змін, контроль за виконанням закону.

Література [2, 9, 11].

Тема 5. Надання Верховною Радою згоди на обов'язковість міжнародних договорів України та денонсація міжнародних договорів.

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: порядок надання згоди та денонсація міжнародних договорів, вимоги до їх тексту, супровідні документи; розгляд законопроектів про надання згоди про денонсацію міжнародних договорів.

Література [2, 6, 9].

3.2.2. Питання для самоперевірки

Тема 1. Підписання прийнятих законів.

1. Яким чином відбувається підготовка прийнятих законів до направлення на підпис Президенту України?
2. У який строк закон має бути направлений на підпис Президенту України?
3. Протягом якого строку Президент України має підписати закон?*
4. Що таке «право вето» та яке його місце у системі «утримань та проти важелів» гілок влади?*
5. Як відбувається повторний розгляд законів, повернутих Президентом України?*
6. Яким чином народні депутати України можуть подолати вето Президента України?*

Тема 2. Прийняття постанов та інших актів Верховної Ради України.

1. Як відбувається процедура опублікування прийнятих законів України? У чому її головний зміст?*
2. Де мають бути опубліковані прийняті закони України?*
3. Яким чином та у яких випадках приймаються постанови Верховної Ради України?*
4. Які ще акти приймаються Верховною Радою України?*

Тема 3. Розгляд законопроектів про внесення змін до Конституції України

1. Суб'єкти розгляду законопроектів про внесення змін до Конституції України.*
2. Порядок подання, відкликання та розгляду законопроектів про внесення змін до Конституції України.*
3. Як відбувається підготовка законопроекту про внесення змін до Конституції України до попереднього схвалення?

4. Порядок звернення до Конституційного суду України за висновком щодо конституційності законопроекту про внесення змін до Конституції України.*
5. Яким чином відбувається розгляд пропозицій та поправок до Конституції України?*

Тема 4. Затвердження державного бюджету України і контроль за його виконанням.

1. Яким чином відбувається підготовка до розгляду проекту закону про Державний бюджет України на наступний рік?*
2. Порядок розгляд законопроекту про Державний бюджет України на наступний рік. *
3. Порядок прийняття законопроекту про Державний бюджет України на наступний рік.*
4. Який встановлено порядок внесення змін та контроль за виконанням закону про Державний бюджет України?

Тема 5. Надання Верховною Радою згоди на обов'язковість міжнародних договорів України та денонсація міжнародних договорів.

1. Яким чином відбувається порядок надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів України (ратифікація)?*
2. Яка процедура денонсації міжнародних договорів Верховною радою України?*
3. Які вимоги до тексту міжнародних договорів встановлено законодавством України?*
4. Які супровідні документи додаються до міжнародного договору для проходження процедури ратифікації або денонсації?
5. Яка процедура розгляду законопроектів про надання згоди про денонсацію міжнародних договорів?

* - підчеркнуто та виділено курсивом питання базових результатів навчання.

4. ПИТАННЯ ДО ЗАХОДІВ ПОТОЧНОГО, ПІДСУМКОВОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

- 4.1. Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-Л1

1. *За яким принципом організовано державну владу в Україні:*
[Література: 1- розд.1, ст.6]
2. *Застосування терміну «парламент» до Верховної Ради України свідчить про те, що:*
[Література: 5 - стор.12-15]
3. *Право законодавчої ініціативи у Верховній Раді України належить:*
[Література: 1- розд.4, ст.93]
4. *Конституційний склад Верховної ради це:*
[Література: 1- розд.4, ст.76]
5. *Які основні принципи діяльності Верховної Ради України:*
[Література: 7- стор.327-329]
6. *Які є основні функції парламенту України:*
[Література: 7 - стор.329-335]
7. *Що таке законодавчий процес:*
[Література: 7- стор.339]
8. *Яким чином здійснюється розробка законопроектів:*
[Література: 7- стор.339-341]
9. *З яких стадій складається законодавча процедура:*
[Література: 7- стор.338-346]
10. *Коли було прийнято закон України «Про Регламент Верховної Ради України»?*
[Література: 2]
11. *Які елементи конституційно-правової норми названі вірно:*
[Література: 7- стор.10-17]
12. *Коли була прийнята Конституція України:*
[Література: 1]
13. *В якій відповіді названий обов'язковий структурний елемент конституційних правовідносин ?*
[Література: 7 - стор.23-28]
14. *Ознаки правової держави:*
[Література: 7- стор.117-124]

15. Для конституційного права України характерна наявність:
[Література: 7- стор.10-17]
16. Принципами правової держави є:
[Література: 7 - стор.117-124]
17. Україна є відповідно до Конституції України:
[Література: 1- розд.1, ст.5, розд.5]
18. Державна влада в Україні поділяється на:
[Література: 1- розд.1, ст.6]
19. Всеукраїнський референдум призначається:
[Література: 1- розд.3, ст.72]
20. На всеукраїнський референдум можуть бути внесені питання:
[Література: 1- розд.3, ст.73]
21. Під час виборів народних депутатів України діє:
[Література: 12 - розд.23, ст.133]
22. Вибори парламенту проводяться у:
[Література: 12 - розд.23, ст.136]
23. Народ є джерелом державної влади:
[Література: 1- розд.1, ст.5]
24. Президент України на основі та на виконання Конституції і законів України видає:
[Література: 1- розд.5, ст.106]
25. Народні депутати України можуть займатися:
[Література: 1- розд.4, ст.78]
26. Громадянин України може бути обраний народним депутатом України
з:
[Література: 12- розд.23, ст.134]
27. До органів законодавчої влади України відносяться:
[Література: 1- розд.4, ст.75]
28. Всеукраїнський референдум не допускається з питань:
[Література: 1- розд.3, ст.72]

29. *Ким приймається рішення про усунення з поста Президента у порядку імпичменту:*

[Література: 1- розд.4, ст.85; розд.5, ст.111]

30. *У разі передчасного припинення повноважень Президента України виконання його обов'язків тимчасово покладаються на:*

[Література: 1- розд.5, ст.112]

31. *Верховна Рада України є органом місцевого самоврядування:*

[Література: 1- розд.4, ст.75]

32. *Протягом якого строку головний комітет ВР України ухвалює висновок про включення законопроекту до порядку денного сесії:*

[Література: 2- розд.4, ст.96]

33. *Законопроект повертається у наступних випадках:*

[Література: 2- розд.4, ст.94]

34. *Якими компонентами характеризується процес законотворчості:*

[Література: 9- стор.9-13]

35. *Які є основні ознаки закону:*

[Література: 9- стор. 24-25]

36. *З яких трьох частин складається правова норма:*

[Література: 9- стор.38-45]

4.2. Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-Л2

1. *Протягом якого строку ВР України розглядає питання про включення законопроекту до порядку денного сесії:*

[Література: 2- розд.4, ст.96]

2. *Чи отримують депутати законопроекти, підготовлені для другого та наступних читань, у паперовому вигляді:*

[Література: 2- розд.4, ст.117]

3. *Що таке альтернативні законопроекти:*

[Література: 2- розд.4, ст.100]

4. *За якою процедурою розглядаються законопроекти у ВР України:*

[Література: 2- розд.4, ст.102]

5. *Що таке процедура першого читання:*
[Література: 2- розд.4, ст.102]
6. *Як відбувається розгляд законопроекту у другому читанні:*
[Література: 2- розд.4, ст.119]
7. *Які рішення приймаються за результатами розгляду законопроекту у другому читанні:*
[Література: 2- розд.4, ст.123]
8. *Яким чином розглядається законопроект у третьому читанні:*
[Література: 2- розд.4, ст.128]
9. *Які функції виконують комітети ВР України:*
[Література: 11- розд.2, ст.11-14]
10. *Які супровідні документи подаються до законопроекту:*
[Література: 2- розд.4, ст.91]
11. *Протягом якого строку зареєстрований законопроект направляється до головного комітету та інших обов'язкових комітетів:*
[Література: 2- розд.4, ст.93]
12. *Які комітети обов'язково вивчають та перевіряють законопроект разом із головним комітетом:*
[Література: 2- розд.4, ст.93]
13. *Який строк має головний комітет для попереднього розгляду законопроекту:*
[Література: 2- розд.4, ст.93]
14. *Яку інформацію має містити законопроект, який надається для роботи народним депутатам:*
[Література: 2- розд.4, ст.99]
15. *Що таке денонсація міжнародного договору:*
[Література: 2- ст.202]
16. *Конституція України не може бути змінена:*
[Література: 1- розд.13, ст.157]
17. *До Верховної Ради України звіт про виконання Державного бюджету України подає:*
[Література: 1- розд.4, ст.97]

18. *Суб'єкти законодавчої ініціативи при перегляді Конституції про внесення змін до розділу I "Загальні засади", розділу III "Вибори. Референдум" і розділу XIII "Внесення змін до Конституції України":*

[Література: 1- розд.13, ст.154; 2 – розд.5, ст. 142]

19. *У якому випадку не може бути змінена Конституція України:*

[Література: 1- розд.13, ст.157]

20. *Яким чином Верховна Рада України може подолати вето Президента України:*

[Література: 1- розд.4, ст.94]

21. *Протягом якого строку Президент України має підписати переданий йому з ВР України закон:*

[Література: 1- розд.4, ст.94]

22. *Яку форму має звернення Верховної Ради до Конституційного Суду України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України вимогам статей 157 і 158 Конституції України:*

[Література: 2- розд.5, ст.148]

23. *У який термін Кабінет Міністрів України подає до Верховної Ради проект закону про Державний бюджет України на наступний рік:*

[Література: 2- розд.5, ст.153]

24. *За якою процедурою розглядається проект закону про Державний бюджет України на наступний рік:*

[Література: 2- розд.5, ст.155]

25. *Яким чином приймаються Постанови ВР України:*

[Література: 2- розд.4, ст.138]

26. *Публікація законів у яких друкованих засобах масової інформації вважається офіційною:*

[Література: 2- розд.4, ст.139]

27. *Хто вносить до ВР України законопроекти про надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів:*

[Література: 2- розд.5, ст.193]

28. *Що таке ратифікація міжнародного договору:*

[Література: 2- розд.5, ст.200]

29. *Хто є суб'єктом внесення законопроектів про внесення змін до Конституції України:*

[Література: 1- розд.13, ст.154]

30. *В який термін Кабінетом Міністрів України має бути схвалений проект Основних напрямків бюджетної політики на наступний бюджетний період:*

[Література: 2- розд.5, ст.152]

31. *У який строк має бути поданий проект закону про Державний бюджет України на наступний рік:*

[Література: 2- розд.5, ст.153]

32. *Який орган здійснює контроль за виконанням Державного бюджету України:*

[Література: 2- розд.5, ст.161]

4.3. Питання до семінарських занять модуля ЗМП

Семінар 1. Особливості законотворчої техніки.

1. Що таке закон?
2. Які є основні ознаки закону?
3. Як співвідносяться форма та зміст закону?
4. Які є складові правової норми?
5. Які є види правових норм?
6. Які є особливості законотворчої техніки?
7. Які якості повинен мати законотворець?

Література: основна [2], додаткова [4, 9]

Семінар 2. Історичні передумови світового та українського парламентаризму.

1. Які давньогрецькі філософи поклали початок представницькій демократії та парламентаризму?
2. Якого розвитку набули ідеї парламентаризму за часів французької демократії?
3. Які основні ідеї та принципи покладено в основу парламентаризму?
4. Яким чином відбувалося становлення українського парламентаризму?
5. Які основні етапи розвитку українського парламентаризму?
6. Сучасний стан українського парламентаризму (Ваша думка).

Література: основна [2], додаткова [5, 6, 7]

Семінар 3. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 р. N 1861-VI (ст.ст.89-140).

1. Хто має право законодавчої ініціативи?
2. Яким чином оформлюються та реєструються законопроекти?
3. Яка процедура попереднього розгляду законопроекту?

4. Які відомості необхідно зазначати в законопроекті та супровідних документах, що надаються народним депутатам?
 5. Що таке альтернативні законопроекти?
 6. За якою процедурою відбувається розгляд законопроектів?
 7. Як відбувається розгляд законопроектів у першому читанні?
 8. Особливості процедури повторного першого читання законопроекту.
 9. Що входить до змісту порівняльної таблиці законопроекту, підготовленого до другого читання?
 10. Як відбувається розгляд законопроектів у другому читанні?
 11. Які є особливості голосування при розгляді законопроектів у другому читанні?
 12. Які рішення приймаються за результатами розгляду законопроекту в другому читанні?
 13. У який строк відбувається внесення поправок перед розглядом законопроекту у третьому читанні?
 14. Як відбувається розгляд законопроектів у третьому читанні України?
 15. Які процедурні наслідки застосування Президентом України права вето?
 16. Яким чином відбувається голосування пропозицій Президента України до поверненого ним закону?
 17. Який порядок прийняття Постанов Верховної Ради України?
- Література: основна [2], додаткова [4, 6]

Семінар 4. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 р. N 1861-VI (ст.ст.141-151).

Література: основна [2], додаткова [6, 8]

Семінар 5. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 р. N 1861-VI (ст.ст.152-162).

Література: основна [2], додаткова [6, 8]

Семінар 6. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 р. N 1861-VI (ст.ст.193-203).

Література: основна [2], додаткова [6, 8]

Семінар 7. Законотворча робота парламентських комітетів.

Література: основна [1, 2], додаткова [6, 11]

Семінар 8. Особливості першого читання законопроектів.

Література: основна [2], додаткова [6, 8]

Семінар 9. Особливості другого читання законопроектів.

Література: основна [2], додаткова [6, 8]

Семінар 10. Особливості третього читання законопроектів.

Література: основна [2], додаткова [6, 8]

Семінар 11. Особливості підписання закону та підготовки його до видання.

Література: основна [2], додаткова [4, 6, 8]

Семінар 12. Особливості Конституційного законотворення.

Література: основна [2], додаткова [4, 8]

Семінар 13. Особливості затвердження Державного бюджету України.

Література: основна [2], додаткова [4, 6]

Семінар 14. Діяльність Верховної Ради із затвердження міжнародних договорів.

Література: основна [1, 2], додаткова [7, 8]

Семінар 15. Обговорення, доопрацювання, голосування у першому, другому, третьому читаннях законів, створених студентами.

Література: основна [1, 2], додаткова [6, 8]

4.3. Тестові завдання до залікової контрольної роботи

1. Протягом якого строку ВР України розглядає питання про включення законопроекту до порядку денного сесії:

[Література: 2- розд.4, ст.96]

2. Чи отримують депутати законопроекти, підготовлені для другого та наступних читань, у паперовому вигляді:

[Література: 2- розд.4, ст.117]

3. Що таке альтернативні законопроекти:

[Література: 2- розд.4, ст.100]

4. За якою процедурою розглядаються законопроекти у ВР України:

[Література: 2- розд.4, ст.102]

5. Що таке процедура першого читання:

[Література: 2- розд.4, ст.102]

6. Як відбувається розгляд законопроекту у другому читанні:

[Література: 2- розд.4, ст.119]

7. Які рішення приймаються за результатами розгляду законопроекту у другому читанні:

[Література: 2- розд.4, ст.123]

8. Яким чином розглядається законопроект у третьому читанні:

[Література: 2- розд.4, ст.128]

9. Які функції виконують комітети ВР України:

[Література: 11- розд.2, ст.11-14]

10. Які супровідні документи подаються до законопроекту:

[Література: 2- розд.4, ст.91]

11. Протягом якого строку зареєстрований законопроект направляється до головного комітету та інших обов'язкових комітетів:

[Література: 2- розд.4, ст.93]

12. Які комітети обов'язково вивчають та перевіряють законопроект разом із головним комітетом:

[Література: 2- розд.4, ст.93]

13. Який строк має головний комітет для попереднього розгляду законопроекту:

[Література: 2- розд.4, ст.93]

14. Яку інформацію має містити законопроект, який надається для роботи народним депутатам:

[Література: 2- розд.4, ст.99]

15.Що таке денонсація міжнародного договору:

[Література: 2- ст.202]

16.Конституція України не може бути змінена:

[Література: 1- розд.13, ст.157]

17. До Верховної Ради України звіт про виконання Державного бюджету України подає:

[Література: 1- розд.4, ст.97]

18. Суб'єкти законодавчої ініціативи при перегляді Конституції про внесення змін до розділу I "Загальні засади", розділу III "Вибори. Референдум" і розділу XIII "Внесення змін до Конституції України":

[Література: 1- розд.13, ст.154; 2 – розд.5, ст. 142]

19. У якому випадку не може бути змінена Конституція України:

[Література: 1- розд.13, ст.157]

20. Яким чином Верховна Рада України може подолати вето Президента України:

[Література: 1- розд.4, ст.94]

21. Протягом якого строку Президент України має підписати переданий йому з ВР України закон:

[Література: 1- розд.4, ст.94]

22. Яку форму має звернення Верховної Ради до Конституційного Суду України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України вимогам статей 157 і 158 Конституції України:

[Література: 2- розд.5, ст.148]

23. У який термін Кабінет Міністрів України подає до Верховної Ради проект закону про Державний бюджет України на наступний рік:

[Література: 2- розд.5, ст.153]

24. За якою процедурою розглядається проект закону про Державний бюджет України на наступний рік:

[Література: 2- розд.5, ст.155]

25. Яким чином приймаються Постанови ВР України:

[Література: 2- розд.4, ст.138]

26. Публікація законів у яких друкованих засобах масової інформації вважається офіційною:

[Література: 2- розд.4, ст.139]

27. Хто вносить до ВР України законопроекти про надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів:

[Література: 2- розд.5, ст.193]

28. Що таке ратифікація міжнародного договору:

[Література: 2- розд.5, ст.200]

29. Хто є суб'єктом внесення законопроектів про внесення змін до Конституції України:

[Література: 1- розд.13, ст.154]

30. В який термін Кабінетом Міністрів України має бути схвалений проект Основних напрямків бюджетної політики на наступний бюджетний період:

[Література: 2- розд.5, ст.152]

31. У який строк має бути поданий проект закону про Державний бюджет України на наступний рік:

[Література: 2- розд.5, ст.153]

32. Який орган здійснює контроль за виконанням Державного бюджету України:

[Література: 2- розд.5, ст.161]

33. За яким принципом організовано державну владу в Україні:

[Література: 1- розд.1, ст.6]

34. Застосування терміну «парламент» до Верховної Ради України свідчить про те, що:

[Література: 5 - стор.12-15]

35. Право законодавчої ініціативи у Верховній Раді України належить:

[Література: 1- розд.4, ст.93]

36. Конституційний склад Верховної ради це:

[Література: 1- розд.4, ст.76]

37. Які основні принципи діяльності Верховної Ради України:

[Література: 7- стор.327-329]

38. Які є основні функції парламенту України:

[Література: 7 - стор.329-335]

39. Що таке законодавчий процес:

[Література: 7- стор.339]

40. Яким чином здійснюється розробка законопроектів:

[Література: 7- стор.339-341]

41. З яких стадій складається законодавча процедура:

[Література: 7- стор.338-346]

42. Коли було прийнято закон України «Про Регламент Верховної Ради України»?

[Література: 2]

43. Які елементи конституційно-правової норми названі вірно:

[Література: 7- стор.10-17]

44. Коли була прийнята Конституція України:

[Література: 1]

45. В якій відповіді названий обов'язковий структурний елемент конституційних правовідносин ?

[Література: 7 - стор.23-28]

46. Ознаки правової держави:

[Література: 7- стор.117-124]

47. Для конституційного права України характерна наявність:

[Література: 7- стор.10-17]

48. Принципами правової держави є:

[Література: 7 - стор.117-124]

49. Україна є відповідно до Конституції України:

[Література: 1- розд.1, ст.5, розд.5]

50. Державна влада в Україні поділяється на:

[Література: 1- розд.1, ст.6]

51. Всеукраїнський референдум призначається:

[Література: 1- розд.3, ст.72]

52. На всеукраїнський референдум можуть бути внесені питання:

[Література: 1- розд.3, ст.73]

53. Під час виборів народних депутатів України діє:

[Література: 12 - розд.23, ст.133]

54. Вибори парламенту проводяться у:

[Література: 12 - розд.23, ст.136]

55. Народ є джерелом державної влади:

[Література: 1- розд.1, ст.5]

56. Президент України на основі та на виконання Конституції і законів України видає:

[Література: 1- розд.5, ст.106]

57. Народні депутати України можуть займатися:

[Література: 1- розд.4, ст.78]

58. Громадянин України може бути обраний народним депутатом України з:

[Література: 12- розд.23, ст.134]

59. До органів законодавчої влади України відносяться:

[Література: 1- розд.4, ст.75]

60. Всеукраїнський референдум не допускається з питань:

[Література: 1- розд.3, ст.72]

61. Ким приймається рішення про усунення з поста Президента у порядку імпічменту:

[Література: 1- розд.4, ст.85; розд.5, ст.111]

62. У разі передчасного припинення повноважень Президента України виконання його обов'язків тимчасово покладаються на:

[Література: 1- розд.5, ст.112]

63. Верховна Рада України є органом місцевого самоврядування:

[Література: 1- розд.4, ст.75]

64. Протягом якого строку головний комітет ВР України ухвалює висновок про включення законопроекту до порядку денного сесії:

[Література: 2- розд.4, ст.96]

65. Законопроект повертається у наступних випадках:

[Література: 2- розд.4, ст.94]

66. Якими компонентами характеризується процес законотворчості:

[Література: 9- стор.9-13]

67. Які є основні ознаки закону:

[Література: 9- стор. 24-25]

68. З яких трьох частин складається правова норма:

[Література: 9- стор.38-45]

5. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література:

1. Конституція України, прийнята законом України від 28.06.1996 р., № 254/96 – ВР.

2. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10 лютого 2010 р., № 1861-VI // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – режим доступу: www.rada.gov.ua

3. www.library-odeku.16mb.com

Додаткова література:

4. Богачова О. В., Зайчук О. В., Копиленко О. Л. Законотворчий процес в Україні – К.: Реферат, 2006. – 24 с. режим доступу: <http://www.viche.info/journal/>.
5. Журавський В.С. Становлення і розвиток українського парламентаризму (теоретичні та організаційно-правові проблеми). – К.: Парлам. вид-во, 2002. – 230 с. режим доступу: <http://www.viche.info/journal/>
6. Ришелюк А.М. Законотворчий процес в Україні: Навч. посіб. – К.: Вид-во НАДУ, 2004. – 82 с.
7. Тодика Ю.М., В.С. Журавський Конституційне право: підручник. - К., «Ін Юре», 2002 р. – 542 с.
8. Ющик О.І. Теоретичні основи законодавчого процесу – К.: Парлам. вид-во, 2004. – 519 с.
9. Керимов Д.А. Законодательная техника. Научно-методическое и учебное пособие. - М.: Издательская группа Норма-Инфра, 1998 . – 127 с.
10. www.rada.gov.ua
11. Закон України «Про комітети Верховної Ради України» від 04.04.1995 р., № 116/95 – ВР, редакція від 30.12.2012 р. – режим доступу: www.rada.gov.ua
12. Виборчий кодекс України від 19 грудня 2019 р., № 396-IX// Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – режим доступу: www.rada.gov.ua.